

ERMENEK ARAŐTIRMALARI - II

COĖRAFYA-EDEBİYAT-EĞİTİM-GASTRONOMİ
GÜZEL SANATLAR-İKTİSAT-İŐLETME-İLAHİYAT
İLETİŞİM-KAMU YÖNETİMİ-TURİZM-ZİRAAT

ISBN: 978-605-7600-05-9

Kapak Fotoğrafları:
Mustafa Büyükkafalı

KESKİN COLOR MATBAASI
Selanik Cad. No: 30 Silivri/İSTANBUL
MATBAA SERTİFİKASI: 15524

Konya, Aralık 2018

PALET YAYINLARI
Mimar Muzaffer Cad. Rampalı Çarşı No: 42 Meram / Konya
Tel. 0332 353 62 27
T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINCI SERTİFİKASI: 10418

ERMENEK ARAŐTIRMALARI - II

COĖRAFYA-EDEBİYAT-EĞİTİM-GASTRONOMİ
GÜZEL SANATLAR-İKTİSAT-İŐLETME-İLAHİYAT
İLETİŞİM-KAMU YÖNETİMİ-TURİZM-ZİRAAT

Editörler:

Prof. Dr. Hüseyin MuŐmal
Dr. Öğr. Ü. Erol Yüksel
Dr. Öğr. Ü. Mehmet Ali Kapar
Dr. Öğr. Ü. Ömer Çeçen

Editör Yardımcıları:

Dr. Öğr. Ü. Mevlüt Günler
ArŐ. Gör. Aytunç Ülker
ArŐ. Gör. Őenol Yurdakul

HAKEMLER

Prof. Dr. Ali Baş
Prof. Dr. Ali İhsan Demirel
Prof. Dr. Birol Gülnar
Prof. Dr. Gültekin elik
Prof. Dr. Hacı Kurt
Prof. Dr. Erdoğan Őeker
Prof. Dr. Fikret Karapınar
Prof. Dr. Hasan Hüseyin Dönmez
Prof. Dr. Kuddusi Ertuğrul
Prof. Dr. Mehmet Akgl
Prof. Dr. Mehmet Zengin
Prof. Dr. Osman Kunduracı
Prof. Dr. Osman Tugay
Prof. Dr. Remzi Duran
Prof. Dr. Sinan Gnen
Prof. Dr. Tahir Balevi
Doç. Dr. Ahmet Güzel
Doç. Dr. Cem Tozlu
Doç. Dr. Erkan Akgöz
Doç. Dr. S. Gül Güneř
Doç. Dr. İbrahim Karabulut
Doç. Dr. Mehmet İnce
Doç. Dr. Mehmet Yastı
Doç. Dr. Mustafa Sever
Doç. Dr. Murat Őimřek
Doç. Dr. Sibel Yağcı
Doç. Dr. Sinem Yapar Saık
Doç. Dr. Tugay Arat
Dr. Öğr. Ü. Ahmet oban
Dr. Öğr. Ü. Ayvaz Ünal
Dr. Öğr. Ü. Aziz Ayva
Dr. Öğr. Ü. Erkan Akgöz
Dr. Öğr. Ü. Gökhan Akar
Dr. Öğr. Ü. Gökhan Kerse
Dr. Öğr. Ü. Muhammet Erbay
Dr. Öğr. Ü. Oğuzhan Aytar
Dr. Öğr. Ü. Ramazan Gral
Dr. Öğr. Ü. Süleyman Doėu
Dr. Öğr. Ü. Yasemin Akkuř
Uzm. Ahmet Aytaç

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	5
SUNUŞ.....	7
ÖN SÖZ.....	9
<i>1966-2017 Peryodunda Karaman ve Ermenek’de Sıcaklık ve Yağışta Gözlenen Değişiklikler ve Eğilimler</i>	
Türkan Bayer ALTIN - Bekir Necati ALTIN.....	15
<i>Ermenek Barajı Açısından Karaman İli’nin Buharlaştırma ve Yağış Verileri İçin Trend Analizleri</i>	
Onur ARSLAN.....	35
<i>Ermenek İlçesinin Nüfus Gelişimi</i>	
Tahsin TAPUR.....	49
<i>Sarveliler İlçesinin Nüfus Gelişimi</i>	
Tahsin TAPUR.....	59
<i>Karaman ve Ermenek’te Yerel Takvim Uygulamaları ve Takvime Bağlı Gelenekler Üzerine Bir Değerlendirme</i>	
Ayşe AKMAN.....	69
<i>Sarvelilerli (Ermenek) Âşık Mehmet Çetin ve Şiirleri</i>	
Aziz AYVA.....	107
<i>Mustafa Barçın ve Memleket Sevgisi</i>	
Azmi BİLGİN.....	115
<i>Ermenek Çevresinde Anlatılan "Aksakal" Adlı Efsaneden Hareketle Anadolu Türk Efsanelerinde Tayyimekân Motifi.....</i>	131
Sezai DEMİRTAŞ.....	131
<i>Barçın Bölgesi Evlilik Kültürünün Yöre Türkülerine Yansıması</i>	
Oğuz DOĞAN.....	141
<i>Barçın Yaylasında Anlatılan "Çobanla Hırsız" Masalının Arketipsel Sembolizm Bağlamında Çözümlemesi</i>	
Ramazan ERGÖZ.....	149
<i>Barçın Yaylası Çevresinde Söylenen Manilerde Ayrılığı İşaretleyen Göstergeler</i>	
Okan Celal GÜNGÖR.....	159
<i>Geçmişten Günümüze Ermenekte Oynanan Çocuk Oyunlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi</i>	
Abdülkadir KABADAYI - Amine KARAGÖZ.....	165
<i>Mustafâ El-Hüseynî El-Ermenâkî ve Eserleri</i>	
Mesut KÖKSOY.....	177
<i>Katranlı (Dindebol) Köyünden Bir Yazar: Ziya Uysal</i>	
Rabia Gülistan OKUTAN AYHAN.....	201
<i>Esentepe Mahallesi Örneğinde Sarveliler Ağzı ve Özellikleri</i>	
Fatih ÖZTÜRK.....	217
<i>Ermenek Yöresinden Derlenmiş Mânilerde Tespit Edilen Halk Bilimi Unsurları</i>	
Hasan SAVAŞ.....	233
<i>Derleme Sözlüğü Bağlamında Ermenek ve Çevresi Sözcüğü</i>	
Mehmet YASTI.....	241

<i>Ermenek ve Çevresinin Önde Gelen Üç Şairi</i> Kemal YAVUZ.....	277
<i>Ermenek Turizm Eylem Planının Oluşturulabilmesi İçin Öneriler</i> Abdurrahman DİNÇ - Pinar YEŞİLÇİMEN	287
<i>Ermenek'e Özgü Gastronomik Unsurların Turizmde Çekicilik Unsuru Olarak Kullanılması</i> Merve ÖZBAY - Pinar YEŞİLÇİMEN - Meral İŞ	297
<i>Ermenek Baş Tarhanası Üzerine Nitel Bir Araştırma</i> Ali ŞEN - Yılmaz SEÇİM - Mustafa AKTURFAN.....	309
<i>Ermenek Pekmez Helvası</i> Ali ŞEN - Merve ÖZBAY - Yusuf YERLİ	317
<i>Sürdürülebilir Çevre İçin Yeşil Altyapı: Ermenek Özelinde Bir Değerlendirme</i> Fırat Harun YILMAZ - Ali ŞAHİN.....	325
<i>Ermenek İlçesi Olukpınar Köyü Düz Dokumaları</i> Mehmet AKTÜRK.....	335
<i>Ermenek'te Keçeciliğin Günümüzdeki Durumu ve Tasarım Önerileri</i> Yasemin KOPARAN	345
<i>Günümüzde Ermenek'te Bakırcılığın Durumu</i> Emine NAS - Mehmet AKTÜRK	355
<i>Karaman Ermenek İlçesinde Bulunan Kanaviçe İşlemeleri</i> Sema ÖZHAN - Nazan ÖZCAN	365
<i>Ermenek Barajı'nın Karaman İlinin Su Bütçesine Etkisi</i> Onur ARSLAN	379
<i>Ermenek Bölgesindeki Madencilik İşletmelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği İçin Risk Değerlendirmesinin Önemi</i> Aysel ÇİMEN - Ali BİLGİÇ - Ahmed Nuri KURŞUNLU.....	389
<i>Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi (SEGE) Sıralaması Kapsamında Ermenek İlçesi</i> Bülent DARICI - İclal ÇÖGÜRÇÜ - Mehmet Ali CANBOLAT.....	397
<i>Çağdaş Liderlik Yaklaşımları ve Selçuk Ecza A.Ş. Lideri Ahmet Keleşoğlu Örneği</i> Filiz DEMİR.....	407
<i>Gıda İşletmelerinde Süreç Yönetimi Uygulamaları: Ermenek İlçesi Örneği</i> Selçuk KORUCUK - Erhan Nuh ÖZTÜRK	423
<i>Sarıveliler'den Karaman'a İyiliğe Adanmış Bir Hayat: Ermenekli (Deli) Sait Doğan</i> Mehmet AKGÜL	433
<i>Ermenekli Mustafa Safvet'in Ahlaka Katkısı</i> Yakup AKYÜZ - Bayram DALKILIÇ	443
<i>Ermenekli Süleyman Sırrı Efendi'nin Medhal-ı Fıkh Eserinin Fikhî Tahlili</i> İsmail BİLGİLİ	457
<i>Dr. Lütfi Doğan'ın İlmî Kişiliği ve Kelam İlmine Katkıları</i> İbrahim COŞKUN	475
<i>Ermenek ve Çevresinden Huzur Derslerine Katılan Âlimler</i> Alparslan KARTAL.....	487
<i>Ermenekli Süleyman Sırrı Efendi'nin Pratik Arapça Öğretim Metodu</i> Orhan OĞUZ - Serkut Mustafa DABBAGH	501
<i>Karamanoğulları Beyliği Döneminden Günümüze Ermenek'te Tasavvuf Kültürü</i> Ahmet ÖZKAN	513
<i>Halkla İlişkiler Aracı Olarak Teknolojinin Kullanımı: Ermenek Belediyesi Web Sitesinin Tematik İncelenmesi</i> Gülsüm ÇALIŞIR - İhsan TURKAL - Aleyna Makbule ÜNAL	521

ERMENEK TURİZM EYLEM PLANININ OLUŞTURULABİLMESİ İÇİN ÖNERİLER

Abdurrahman DİNÇ* - Pınar YEŞİLÇİMEN**

GİRİŞ

Dünyanın en büyük üçüncü ekonomisi olan turizm sektörü üretim faaliyetlerinden dolayı ekonomik olarak önemlidir. Ayrıca turistler ve yerel halk için sosyal faydalar sunmaktadır. Vurma etkisine sahip olduğu için altyapı ve kamu hizmetlerinin iyileştirilmesini teşvik etmektedir. (Oyola vd,2012:659) Tüm bu olumlu özelliklerinden dolayı turizm pazarından pay almak isteyen bölgeler, bu amaçla çeşitli yatırımlar yapmakta ancak genellikle sadece günün koşullarına göre hareket etmektedirler. Oysa sahip olunan doğal, kültürel, fiziki değerleri korumak ve yıpranarak yok olmalarını engellemek için yapılacak planlar yatırımların çok daha uzun süreli kazanç elde etmesini sağlayacaktır. Planlama çalışmaları olmadan turizm gelişiminin istenen seviyeye ulaşabilmesi pek mümkün görünmemektedir. Bölgenin turizm merkezi olabilmesi için yapılan planlama çalışmaları, bölgenin sahip olduğu turistik ürünlerin yapısını da istenen düzeye getirecektir. Bu sayede bölgede mevcut olan ve geliştirilmesi düşünülen turistik ürünler, rekabet ortamına uyum sağlayacak ve nesiller boyu korunacaktır (Mercan,2010:36).

Türkiye'yi turizm pazarında daha ön sıralara çıkarmak amacıyla 2023 yılına kadar yapılması planlanan eylemler "Türkiye Turizm Stratejisi" adı altında sıralanmıştır. Ayrıca bu strateji ile birlikte onun önemli bir bileşeni olan ve 2007-2013 yıllarını kapsayan bir eylem planı da hazırlanmıştır. Bu eylem planı ile turizmin kısa, orta ve uzun vadede sorunları belirleme, bu sorunları çözecek kuruluşlar ve bunların üstlendikleri rollerin açıklığa kavuşturulması hedeflenmiştir. (Demir,2014:106-107) Bu gelişmelerin yanında bölgesel anlamda da çalışmalar yapılması önemlidir. Yapılacak bu planlama çalışmalarında sürdürülebilirlik ilkesine uygun kararlar alınması gerekmektedir. Çünkü mevcut varlıkların turistlere istedikleri memnuniyeti sağlayabilmesi ancak yeterli korunması ile mümkündür. Turizm hareketinin çeşitlendirilmesi ile birlikte mevcut koruma bölgelerinin taşıma kapasitelerinin aşımı engellenecek ve sahip olunan doğal ve kültürel unsurlarda korunacaktır.

1. Ermenek Turizm Potansiyeli

Turkuaz renkli bir göl, yemyeşil ormanlar, adrenalin sporları için oldukça elverişli sarp kayalıklar, muhteşem kanyonlar, akarsu sporları için uygun nehirler ve daha sayıla-

* Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi Turizm Fakültesi a.dinc@konya.edu.tr

** Öğr. Gör., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler M.Y.O. pinaraydag@kmu.edu.tr

bilecek birçok tarihi ve doğal güzelliğin başkentidir Ermenek. Sarp Kliya kayalıklarına konuşlanan, Hititlerden bu yana birçok uygarlığa ev sahipliği yapan Torosların bu bereketli toprakları günümüzde huzur arayanlar için eşsiz bir cennet konumundadır.

Son yıllarda artan stresli iş koşulları şehir insanının doğal yaşama kaçış sürecini başlatmıştır. Tüm yıl yoğun tempoyla çalışan insanların yeşile ve doğaya kaçışı akarsu turizmi, av turizmi, dağcılık, yayla turizmi, kış sporları turizmi, kuş gözlemciliği, mağara turizmi, su altı dalış turizmi gibi farklı turizm türlerinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu açıdan Ermenek ilçesi özellikle macera severler ve adrenalin tutkunları için yüksek potansiyele sahiptir. Eşsiz manzara eşliğinde yapılabilecek doğa yürüyüşleri, dağcılık, bisiklet gezileri, safari, turkuaz renkli muhteşem gölde tekne ve yelkenli turları, kürek sporları, akarsu sporları, balıkçılık, botanik turizmi yapılabilecek aktivitelerden bazılarıdır.

Tablo 1: Ermenek ilçesinin sahip olduğu turistik unsurlar

Arkeolojik Alanlar	Germanikopolis (Ermenek), Domitiopolis (Katranlı / Dindebol), Neopolis (Güneyyurt / Gargara), Lauzados (Lafsa / Kirazlıyayla), Zenonopolis (İznebol / Elmayurdu), Eirenepolis (İrnebol) Philadelphia (Gökçeseki), Sbdie (Yukarı Çağlar), Göktepe/Fariske (Pharax) Köristanı, Ermenek Mevlevhanesi, Aykadin Hanı
Sosyal Alanlar	Santral Parkı, Zeyve Pazarı
Mağaralar	Dikilitaş Mağarası, Maraspoli Mağarası
Kiliseler	Kuşakpınar Kilisesi, İnöğlü Kilisesi, Kirseönü Kilisesi, Adras Dağı Kilisesi, Gavuroğlu Kilisesi
Ermenek'e Özgü	Bulgurca, Batırma, Deli Böreği, Bandırma, Pekmez Helvası, Arabaşı Çorbası, Gaygana, Kaynarca, Ermenek Gül Şerbeti, Eğrim ve Eğrim Kurusu, Maş, Kaktı, Tarhana, Ceviz
Camiler	Akça Mescit, Tol Medrese, Ulu Cami, Meydan Camısı-Emir Rüstem Paşa Camısı, Sipas Camısı, Yukarı Çağlar Camısı, Yenimahalle Camisi, Kirazlıyayla Camisi
Çeşmeleri	Yediünlüklü Çeşme
Kaleleri	Mennan Kalesi, Firan Kalesi
El Sanatları	Semercilik, Demircilik, Çömlekçilik,
Ermenek'in Hayat Suları	Fariske Çayı, Küçüksu, Tekeçatı, Göksu
Ermenek'in Eşsiz Doğası	Çam, Köknar, Ardıç, Sedir, Trüf Mantarı, Toros Kardeleni, Anadolu Siklameni, Siale Ermenekensi, Viola Ermenekensi, Çakşır Otu, Kaya Kekiği
Festival Ve Şenlikler	Karacaoğlan Ve Yayla Şenlikleri, Türk Dil Bayramı, Kiraz Festivali, Kardelen Şenliği, Sıla Festivali
Kanyonlar	Balkusan Kanyonu, Kındam Kanyonu, Nadire Kanyonu

Kaynak: (Ermenek 1001 adlı eserden derlenmiştir)

2. Sürdürülebilir Turizm Eylem Planları

Sürdürülebilir turizm, belirli bir turizm şekli değil, tüm turizm türlerini çevresel, sosyal ve ekonomik açıdan daha faydalı hale getirmek için kullanılması gereken bir yaklaşım olarak tanımlanabilir (Oyola vd,2012:659). Sürdürülebilir turizm gelişimi kavramı ise

çevreyi tehlikeye atmadan dengeli, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmeyi içermektedir (Najdeska ve Rakicevik,2012:211). Potansiyel olumsuz etkilere karşı korunmak için yeterli planlama yapılmasının nedeni budur. Bu nedenle son zamanlardaki turizm planlama süreçleri, bu aktiviteyi destekleyen doğal ve kültürel kaynakların korunmasıyla, rekabetçi turizm faaliyetlerinin gelişimini uzlaştırmayı amaçlamıştır (Oyola vd,2012:659). Sürdürülebilir kalkınma, geliştirilmekte olan kaynakların bozulması veya tükenmesi olmaksızın gelişimin sağlanmasına izin veren bir süreçtir (Najdeska ve Rakicevik,2012:211).

Turizm birçok olumlu sonuca sahip olmasının yanı sıra gerçekte çevresel, sosyal ve ekonomik açıdan birçok alanda kaostan sorumludur. Bu durum genellikle, turizm gelişiminin her zaman planlama stratejileri ile desteklenmemesinden kaynaklanmaktadır. (Fazenda vd., 2010: 428) 3).

Sürdürülebilir turizm kalkınması doğal, kültürel ve diğer tüm turizm kaynaklarının istismar edilmeden kullanılması ve mevcut jenerasyondan gelecek nesillere korunarak aktarılması anlamına gelir. Belli bir alanda turizmin gelişmesi büyük ölçüde çevredeki doğal ve kültürel çekiciliğe bağlı olduğundan, sürdürülebilir kalkınmanın uygulanması gittikçe daha önemli hale gelmektedir. Bu kaynakların yok edilmesi veya bozulması halinde, hedefin çekiciliği de azalır, ancak aynı zamanda bu bölgede turizmin gelişmesi için de bir soruna yol açar, çünkü potansiyel turistler yüksek kalitede hizmet sunan çekici ve temiz destinasyonları ziyaret etmekle ilgilenirler. Düzensiz turizm gelişimini engellemenin ve çevrede meydana gelebilecek sorunları başarılı bir şekilde yok edebilmenin tek yolu sürdürülebilir turizm gelişiminin planlanması olarak görülmektedir (Najdeska ve Rakicevik,2012:210).

İnsan ilişkileri, kaynak yönetimi ve eğitimi, turizm değer zincirinin başarısına katkıda bulunan ana unsurlar arasındadır. Enerji verimliliğinin, dijital ekonominin, çevrenin ve her alanda yenilik ve modernleşmenin bir öncelik olması gerektiği de doğrudur. (Jesus,2017:659) tüm bunları gerçekleştirirken turizmin olumsuz etkilerinin sınırlandırılmasında ve turizm faaliyetinin bağlı olduğu kaynakların korunmasında turizm planlaması önemli bir rol oynamaktadır. İyi yapılmış bir planlama ve dikkatli bir yönetim, turizmin faydalarını optimize etmek ve endüstri tarafından yaratılabilecek herhangi bir sorunu önlemek veya en azından azaltmak için önemlidir (Fazenda vd.,2010:429).

Sürdürülebilir turizmi oluşturmak için genel olarak 3 aşama önerilmektedir: bölgesel düzeyde genel eylem planlarının oluşturulması, hedefler için kısa vadeli stratejilerin tanımı ve hedef kıyaslama uygulamalarının oluşturulması (Oyola vd,2012:659). Ayrıca sürdürülebilir kalkınma kavramı dört temel ilkeye dayanmaktadır (Najdeska ve Rakicevik,2012:211):

- Bir toplumun geleneksel değerleriyle uyumlu bir gelişim sağlayarak, kimliklerini güçlendiren sosyal sürdürülebilirlik prensibi;
- Hayati ekolojik süreçlerin, biyolojik çeşitliliğin ve biyolojik kaynakların sürdürülmesi ile uyumlu bir gelişme sağlayan çevresel sürdürülebilirlik ilkesi;

- İnsan toplumunun kültürel değerleri ile uyumlu kültürel gelişim sağlayan ve kimliklerin güçlenmesine katkıda bulunan sürdürülebilirlik ilkesi,
- Kaynakların etkin kullanılması ve gelecek nesillere aktarılmasına olanak sağlayan ekonomik kalkınma ilkesi.

Turizm planlaması hedeflenen sürede turizm sektöründe kısa, orta ve uzun vadede ulaşılmak istenen hedefleri, hedeflere ulaşabilmek için kullanılması gereken araçları, yapılması gereken işlerin kimler tarafından, hangi sürede, hangi kaynaklarla yapılacağını gösteren plan olarak tanımlanabilir (Erkol ve Zengin,2015:378-379). Turizm planlaması, turizmin gelişme sürecini, bu süreçte kazanacak ve kaybedecek paydaşları, sürecin faydalarının ve etkilerinin nasıl dağılacığını belirleyen en önemli faktörlerden birisidir (Dredge ve Jamal,2015:285).

Sürdürülebilir turizm gelişiminin planlama süreci hazırlık, hedef belirleme, tüm unsurların incelenmesi, analiz ve sentez, plan ve politikaların oluşturulması, tavsiyelerin oluşturulması ve diğer uygulama ve izleme uygulamasıdır. Planlama sürecindeki ilk adım, tüm planlama süreci boyunca bir rehber olan dikkatli bir hazırlıktır. Bu nedenle, kılavuz hazırlanması, araştırmanın yürütülmesi için takım seçimi ve çalışmanın hazırlanması sırasında faaliyetlerin kontrol edilmesi ve organize edilmesi için komitelerin oluşturulması gerekir (Najdeska ve Rakicevik,2012:213).

Planlamanın ikinci aşamasında bölgeye uyumlu hedefler belirlenmelidir. Bu hedefleri belirleme aşamasında sürdürülebilir kalkınma kavramı göz önünde bulundurulmalıdır. Yerel ekonominin sürdürülebilir hale getirildiği, toplumsal refah düzeyinin ve turizm bilincinin arttığı, kalifiye işgücü bulma sorununun ortadan kalktığı, doğal ve kültürel unsurların korunduğu bir gelecek hayal edilmeli ve çalışmalar buna göre yapılmalıdır.

Bu çalışmaların en önemli anlarından biri de turistik aktiviteler ve ilgi çekici yerlerdir. Bu ilgi çekici yerleri kategorilere göre sınıflandırmak ve kullanılabilirliklerine, pazarlama eğilimleri geliştirmeye yönelik beklentilere veya diğer faktörlerle birlikte bir marka hedefi oluşturmaya göre derecelendirmek gerekmektedir (Najdeska ve Rakicevik, 2012:213).

Yirminci yüzyılda modernist devlet görüşleri, hükümetleri ve bürokrasilerini halkın iyiliğini tanımlayacak ve bu amaçla harekete geçecek en güçlü organlar olarak görmüştür. Ancak burada hükümete biçilen rol, uygun ya da arzu edilen değişimin yapıtıcısı olmasından ziyade; ekonomik faaliyetin kolaylaştırıcısı olmasıdır. Kamu-özel sektör ortaklıkları, işbirlikçi planlama ve politika geliştirme ve devlet işgücü paylaşımının giderek artması bu rolün karakteristik özelliğidir. Planlama ve politika yalnızca hükümetlerin işlevi değil, kamu ve özel sektör arasında müzakere ve uzlaşma sürecidir (Dredge ve Jamal,2015:287). Tüm paydaşların katılımını öngören, özenle geliştirilmiş bir turizm eylem planını izleyerek herhangi bir turistik destinasyonun etkili bir yönetime sahip olacağını ortaya koyan çalışmalar mevcuttur (Ladeiras vd,2010: 357-363). Belirlenen hedeflerin ulusal veya yerel düzeydeki hedeflerle uyumlu olması için işbirliği ihtiyacı ihmal edilmemelidir (Najdeska ve Rakicevik, 2012:213). Bu işbirliği için turizm hareketine direk ve dolaylı yoldan katkı sağlayabilecek bakanlık yetkilileri, turizm sektör temsil-

cileri, akademisyenler, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları gibi planlama çalışmalarına katılması gereken paydaşlar belirlenmelidir.

Sürdürülebilir turizm gelişiminin planlanması, aslında çevre koruma planlamasına atıfta bulunur ve bu nedenle, gelişimin yönünü belirleme kararından önce çeşitli araştırma faaliyetleri ve analizleri içerir. Tüm sürdürülebilir turizm planlama faaliyetleri, kaynakların yoğun bir şekilde kullanılmasını ve tahrip olmasını engellemek amacıyla yapılmaktadır (Najdeska ve Rakicevik,2012:211). Bazı çalışmalar karbondioksit salınımını azaltmak için detaylı politika ve eylem planları hazırlanması gerektiğini belirtmektedir. Turizmin gelecekteki büyümesi için gerekli görülen bu çabalar dünya genelinde tüm turistik alanlarda yönetilmelidir (Azam vd,2018: 330-338).

Planlama çalışmaları yapılırken tanıtıma yeterince özen gösterilmesi gerekmektedir. Son yıllarda seyahat önerisi sistemleri, turistik geziler düzenlemeyi kolaylaştıran popüler uygulamalar haline gelmiştir. Bu sistemler turist destinasyonları hakkında güncel bilgileri içeren bir nevi turist rehberidir (Cenamor vd,2017:1). Kolay ulaşılabilir turizm bilgilendirme ofisi olarak da adlandırabileceğimiz bu tür uygulamalar gidilecek destinasyon hakkında bölgenin gidilecek zamandaki hava durumu, o zaman aralığında yapılacak etkinliklerin listesi, bölgede var olan tarihi, kültürel ve doğal güzelliklerin ayrıntılı listesi, ziyarete açık bu alanların açılış-kapanış saatleri ve ücretleri gibi her türlü bilgiyi içermektedir.

3. Ermenek Turizm Eylem Planı İçin Öneriler

Ermenek turizm eylem planı çizilirken eylemlerin içeriğine göre sınıflandırılmasının uygulama aşamasını daha şeffaf kılacağı ve bu eylemlerin hayata geçirilmesini kolaylaştıracağı düşünülmüştür. Bu nedenle ilk olarak planlama ve araştırma çalışmaları için önerilerde bulunulmuştur. Daha sonra yapılması gereken eğitim çalışmaları, altyapı problemlerinin çözümü, yatırım ve destekler, ürün geliştirme ve reklam/tanıtım çalışmaları için önerilerde bulunulmuştur.

3.1. Planlama ve Araştırma Çalışmaları

Eylem planı bir dönemde turizm sektöründe ulaşılmak istenen hedefleri, bu hedeflere varabilmek adına kullanacağımız kaynakları, kaynakları şekillendirecek insan gücünü ve bu gücün yetki ve sorumluluklarını kapsamalıdır. Eylem planının esas amacı ilçe turizminin geleceğine yön vermektir. Bu amaçla 4 aşamalı bir planlama çalışması önerilmektedir:

1. Aşama: Eylem planı komisyonunun kurulması

Eylem planı komisyonu kurulurken bölge yöneticileri, turizm temsilcileri, çeşitli eğitim kurumlarının konu ile ilgili yetkilileri, bölge sanayi ve iş adamlarını temsil edecek yetkililer ve bölgeye katkı sağlayacak kalkınma ajanslarının yetkilileri bir araya getirilmelidir. Hangi yetkilere sahip olacakları, hangi gelişim ve planlama sürecinden sorumlu tutulacakları belirlenmelidir.

2. Aşama: Mevcut durum analizinin yapılması

Bu aşamada ilçenin kabul ettiği turist miktarı ve turizmde elde ettiği gelir incelenmelidir. Bu rakamların artırılması için yapılacak turizm geliştirme çalışmalarının başlangıç noktası burasıdır. İl merkezinden bağımsız olarak bazı istatistikler oluşturmak kontrol mekanizmasının doğru ve etkili çalışması bakımından önemlidir.

3. Aşama: Mevcut turistik ürün ve hizmetlerin belirlenmesi

Sahip olunan tarihi, kültürel ve doğal varlıkların eksiksiz envanteri çıkarılmalıdır. Bu envanter içerisinde henüz gün ışığına çıkarılmamış varlıklar eklenmeli, bu varlıkların turizme kazandırılması için projeler yapılmalıdır. Ayrıca potansiyel turiste hizmet verecek yeterlilikte konaklama, yeme-içme, rekreasyon ve alışveriş işletmelerinin, enformasyon ofislerinin artması sağlanmalıdır.

4. Aşama: Mevcut kalifiye iş gücünün belirlenmesi

Mevcut işletmelerde çalışan ve turizme hizmet veren personelin yeterliliğinin ölçülmesi, belirli aralıklarla çeşitli eğitimlere ve kontrollere tabi tutulması, ilçe genelinde iş gücü oluşturabilecek potansiyeli bulunan genç-yaşlı halkın eğitim programları aracılığı ile turizm çalışanı olmasının sağlanması gerekmektedir.

5. Aşama: Halkın turizme bakış açısını belirlenmesi

Sürdürülebilir turizm öncelikli koşulu çevreyle uyumlu, yerel halkı içine alan bir yapıyı oluşturmasıdır. Bu kriterden yola çıkarak yerel halkın gelen turiste hoş olmayan tepkilerinin ortaya çıkmasını önleyici ve turizm hareketinden zevk almasını sağlayıcı çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmalara ne düzeyde ihtiyaç duyulduğu, akademisyenlerin yapacağı araştırmalar sonucu netlik kazanacaktır. Bir turizm varış noktası oluşturmak için yapılan tüm çalışmaların çöpe gitmemesi ilk olarak turistin kente ve yerel halkın turiste bakış açısının ölçülmesi ve beklentilerinin belirlenmesi ile sağlanabilir.

6. Aşama: Sektör temsilcileri arasında iletişimin artırılması

Sektör içerisinde dolaylı ya da dolaysız olarak turizme hizmet veren tesislerin yöneticilerinin birbirleri ile düzenli olarak iletişim kurmalarının sağlanması gerekmektedir. Birbirine rakip olan işletmelerin dahi bir araya gelmesi ve ortak bir paydada buluşması önemlidir. Ayrıca sektöre direkt veya dolaylı olarak hizmet veren kamu temsilcileri, kâr amacı gütmeyen kuruluş temsilcileri, çeşitli alışveriş, yiyecek içecek vb. işletmelerin yöneticileri, yerel topluluk, yerel ve ulusal basın kuruluşlarının turizmin faydasından ve yapılması gereken eylem planlarından haberdar olması verimi arttıracaktır.

3.2. Eğitim Çalışmaları

- Turizm alanında girişim yapmak isteyenlere mentorluk hizmeti verilmelidir.
- Bu bölgede çalışacak rehberlerin teşvik edilmesi amacıyla özel eğitim ve destek programları yapılmalıdır.

- Turizm okulları desteklenmeli ve bu okullar aracılığı ile yöredeki genç ve çalışabilir nüfusa turizm eğitimi verilmelidir.

3.3. Altyapı Problemlerinin Çözümü

- Tarihi kent merkezleri yenilenmelidir.
- Şehir estetiği oluşturmak için özel projeler üretilmelidir.
- Ulaşım sıkıntılarının çözümü için yetkili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmalıdır.
- Karayollarında eksik levha ve tabelaların tespit çalışmaları yapılmalıdır.
- Karayollarında turisti bilgilendirici levha ve tabelalar yapılmalıdır.
- Turistlerin mevcut araçlarıyla ulaşamayacakları yerlere ulaşabilmeleri için uygun jeep, atv, teleferik gibi araçların temini sağlanmalıdır.
- Restore edilecek yapıların hangi amaçla kullanılacağını önceden tespitinin yapılması ve bu yapıların turizme kazandırılması sağlanmalıdır.
- Bölgedeki doğal, tarihi ve kültürel yapılar internete veya broşürdeki resimleri ile uyumlu hale getirilmelidir.
- Bu yapıların etrafındaki çevre kirliliği önlenmelidir.
- Bu yapılar etrafında turistlerin tuvalet ve yeme-içme ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri hizmetler sunulmalıdır.
- Hizmet veren tüm yapıların ve işletmelerin düzenli olarak denetlenmesi yapılmalıdır.
- Yeşil yıldız, yeşil anahtar gibi çevresel sürdürülebilirliği destekleyen uygulamalar arttırılmalıdır.
- Hazine avcılarının saldırısı altında bulunan, ayrıca doğal etkenler yüzünden bozulmaya başlayan tarihi yapılar korumaya alınmalıdır.

3.4. Yatırım ve Destekler

- Yenilenebilir enerji üretimi için destek ve fonlar araştırılmalı, bu alanda projeler yapılmalıdır.
- Yatırımlar için devletin sağladığı teşvik, kredi ve indirimler konusunda potansiyel girişimci olan yerli halk bilinçlendirilmelidir.
- Çeşitli araziler teşvik vasıtasıyla yerel halka sunulmalı ve küçük aile işletmelerinin önü açılmalıdır.

3.5. Ürün Geliştirme Çalışmaları

- Bölgede yerli halka ve turiste hizmet verecek kahvaltı ve yeme-içme tesisleri yaptırılmalıdır (bahçesi ve organik ürünleri bulunan, kişinin kendi elleriyle toplayıp kendisinin pişirebileceği ya da pişirme hizmeti satın alabileceği mekanlar).
- Flora ve fauna göz önünde bulundurularak turistlerin derste alabileceği botanik bahçeleri ve botanik otelleri kurulmalıdır.
- Sportif olta balıkçılığını geliştirmek amacıyla uygun balık tutma mekanları ve sandal turları düzenlenmelidir.

- Doğa fotoğrafları çekmek isteyen insanları uygun alanlara götüren bir rehberlik hizmeti olan foto turizm hizmeti verilmelidir.
- Atlı doğa yürüyüşleri organize edilmelidir.
- Ermenek çayının akarsu turizmüne kazandırılması için derinlik ve debi çalışmaları yaptırılmalıdır.
- Yayla turizmüne hizmet verecek özel merkezler oluşturulabilir (ahşap konaklama tesisleri, dağ evi vs.).
- Jeep safari turları düzenlenmelidir.
- Uygun mevsimlerde av turizmi için rehber eşliğinde turlar düzenlenmelidir.
- Modern değil tarihi yapıya uygun konaklama tesisleri yapılmalıdır.
- Lüks oteller yerine eko turizmi geliştirecek, doğa ile iç içe, küçük çaplı konaklama tesisleri desteklenmelidir.
- Özel yürüyüş ve bisiklet yolları yapılmalı ve bu rotalarda güvenlik açısından belirli aralıklarla telefon hizmeti verilmelidir.
- Tarihi evlerin yoğun olduğu bir mahalleyi komple restore ederek araçsız turizm merkezi oluşturulmalıdır.
- Paraşüt, trekking için uygun alanlar ve hizmet verebilecek tesisler oluşturulmalıdır.
- Ekoköyler oluşturulmalıdır.
- Yüksek noktalarda fiziki ihtiyaçlarında rahatlıkla giderilebileceği Seyir terasları yapılmalıdır.
- Ermenek'e özgü coğrafi işaretli ürünler oluşturulmalıdır.
- Temalı evler gastronomi müzesi olarak açılmalıdır. Örneğin ceviz evi kurulmalı, ceviz ve cevizle yapılan diğer tüm ürünleri satmalıdır.
- Kışlak köyünde unutulmuş çömlekçiliğin yeniden öğretilmesi ve turistik çekicilik unsuru olarak kullanılması sağlanmalıdır.
- Gül açtığı ayda düzenlenecek bir festival düzenlenmeli ve gül şerbeti ikramı yapılmalıdır.
- Yumrutepe'yi kış sporları için gelişmiş bir merkez haline getirmek için kapsamlı tesisler yapılmalıdır.

3.6. Reklam ve Tanıtım Çalışmaları

- Karaman'ı Konya'nın ilçesi; Ermenek'i Mersin'in ilçesi olarak tanınmaktan kurtarmak için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
- Ermenek tanıtım broşürleri çevre illerdeki gar, terminal, havaalanı gibi yerlere konulmalı ve turistlere ulaşım kolaylaştırılmalıdır.
- Ermenek gezisinden dönüşte insanların alabilecekleri hediyelik eşyalar için merkezde bir satış ofisi kurulmalıdır.
- Bu satış ofisinde satılmak üzere başka bir yerde satılmayan ve şehrin markasını ifade edebilecek bir logoya sahip ürün geliştirilmelidir.
- Ermenek yemekleriyle çeşitli illerdeki yarışmalara katılım sağlanmalı ve gastronomi turizmi potansiyeli gösterilmelidir.

- Büyük şehirlerde ve yurtdışında düzenlenen tanıtım günleri ve fuarlara katılım sağlanmalıdır.
- Şehre gelen yabancılara kültürel gezi imkânı sunulmalıdır. Bu amaçla sürekli ulaşabilecek bir gezi arabası ve daimî hizmet veren bir rehber sağlanmalıdır.
- Şehir merkezinin önemli yerlerine şehrin tanıtımına katkı sağlayacak kişi ve hikayelerin resimli anlatımları asılmalıdır. Önce yerel halkın kendi şehrini tanınması sağlanmalıdır.
- Rehberleri bölgeye çağırıp tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmelidir.
- Turizm bilgilendirme ofisleri şehir merkezlerine ve mümkünse turizmin yoğun olduğu başka bölgelere kurulmalıdır. (örn: Mevlana Türbesi'ne gelen bir turisti Ermenek'e yönlendirmek için)
- Sosyal medya tanıtımlarına özel personel atayarak hız verilmelidir.
- Yerel mekanlarda kültür tanıtma faaliyetleri gerçekleştirilmelidir (unutulmaya yüz tutmuş zanaatlar, yöresel yemekler vs.).
- Yöresel ürünlerden özel tat keşfedebilmek için yarışmalar düzenlenmelidir.
- Yüksek gelire sahip turist profili hedef seçilerek ilgi turizmi çalışmaları arttırılmalıdır.
- Gizemli tur rotaları hazırlanmalı ve bunlar sosyal medya vasıtasıyla yayılmalıdır.
- Belgesel çekimleri arttırılmalıdır.
- Çeşitli festivaller düzenlenmelidir.
- Tv programları şehre çağrılmalı ya da yöresel ürünlerle tv programlarına gidilmelidir.
- Tur operatörlerini ve seyahat acentalarına özel tanıtım turları düzenlenmelidir.
- Marka kent oluşturma çalışmaları yapılmalıdır.
- Yerel topluluk, tanıtım malzemeleri hazırlama ve satma konusunda teşvik edilmelidir.
- Ülkemizde ilk kez hayata geçirilen Turkuaz Gölü'nün üzerindeki göl evlerinin daha kalabalık kitlelere duyurulması sağlanmalıdır.
- Düzenlenen festivallerin ulusal ve uluslararası tanıtımı sağlanmalıdır.

SONUÇ

Popüler turizm destinasyonu oluşturma aşamasında hazırlanması gerekli olan turizm eylem planları, bu hazırlık aşamasında hiç kuşkusuz öncelikli olarak bölge halkının refahını ön planda tutmalı, kültürel ve fiziki unsurların gerçekleşmesi beklenen turizm hareketinden zarar görmesi engellenmelidir.

Ermenek ilçesini tercih oranı yüksek, popüler bir turizm destinasyonu haline getirebilmek için öncelikle altyapıya gereken önem gösterilmelidir. Yerel veya yabancı kaynakları turizm alanında yatırım yapmaya ikna edecek teşvikler oluşturulmalıdır. Turizm hizmeti verecek personeli bulmak ve eğitmek için çalışmalar arttırılmalıdır.

Kaliteli ve uzun soluklu bir turizm destinasyonu tüm paydaşların katılımı ile hazırlanmış bir eylem planı vasıtasıyla oluşturulabilir. Bu nedenle paydaşların kim ya da hangi kuruluşlar olacağı açıkça belirlenmelidir. Ayrıca ilçenin sahip olduğu turistik çekicilik unsurlarını rehberlere ve acentalara tanıtmak suretiyle işbirliği yapılmalıdır.

Turizm hareketi gerek ekonomik, gerekse sosyo-kültürel açıdan çeşitli olumlu getirilere sahiptir. Ancak bu olumlu katkıların yanında birçok olumsuz sonucun da sebebi

olarak karşımıza çıkmaktadır. Ortaya çıkan olumsuz faktörler çevresel ve kültürel eskimeye yol açmakta ve turizm destinasyonunun sürdürülebilirliğini tehlikeye atmaktadır. Tüm bu negatif durum aslında doğru planlama çalışmalarının eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Sahip olunan tarihi ve kültürel mirası şimdiki haliyle gelecek nesillere ulaştırabilmek için oluşturulacak destinasyondaki en ufak bir hareket bile planlanmalıdır. Bu kıt kaynakların korunması ve muhafaza edilmesi sağlanmalıdır. Bölgenin kırsalda yaşayan topluluklarına turizm bilinci aşılanmalı ve pastadan pay almaları için yol gösterilmelidir. Kaliteli turisti çeken kaliteli işletmeler kurulmalıdır. Kaliteli işletmeleri oluşturan hiç şüphesiz binadan çok insan kaynaklarıdır. Emek yoğun bir sektör olan turizmde, kaliteli binalardan ziyade kaliteli insanla karşılaşmak daha önemlidir. Bu nedenle akademinin desteği alınarak işbirliği çalışmaları yapılmalı ve hizmet veren tüm personeller, turizm hizmetine dolaylı olarak katılan yerel halk eğitilmelidir. Sürdürülebilirlik kavramının ana temalarından olan çevre koruma bilinci her kesime aşılanmalıdır.

Tüm bu önerileri başarıyla uygulayabilmek ancak iyi planlanmış, tüm paydaşların katılımı ile hazırlanmış, toplumun değerlerini ön planda tutan eylem planlarına bağlıdır ve turizm hareketinin faydalarını optimum düzeye çıkararak, olumsuz etkilerini minimuma indirmek için gereklidir.

KAYNAKÇA

- Azam, Muhammad; Alam, Mahmudul; Hafeez, Muhammad Haroon (2018). "Effect Of Tourism On Environmental Pollution: Further Evidence From Malaysia, Singapore And Thailand". *Journal Of Cleaner Production* 190, Ss 330-338
- Cenamora, Isabel; Rosa, Tomás De La; Núñez, Sergio; Borrajo, Daniel (2017). "Planning For Tourism Routes Using Social Networks". *Expert Systems With Applications* 69, Ss 1–9
- Demir, Ş. Ş. (2014). "Beş Yıllık Kalkınma Planlarından Türkiye Turizm Stratejisi 2023'e: Turizmde Tanıtma Çalışmalarına Yönelik İçerik Analizi", *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 5/15, Ss 101-119
- Dredge, Dianne; Jamal, Tazim, (2015), "Progress In Tourism Planning And Policy: A Post-Structural Perspective On Knowledge Production". *Tourism Management* 51, Ss 285-297
- Erkol, Gül; Zengin, Burhanettin, (2015). "Bölge Turizmini Planlama Ve Sürdürülebilir Gelişim: Şanlıurfa Örneği". *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3/17, Ss 377-396
- Ermenek Belediyesi, "Yeniden Başlamak İçin Ermenek 1001" <http://ermenek.bel.tr/ermenek1001/>
- Fazenda, Nuno; Silva, Fernando Nunes Da; Costa, Carlos, (2010) "Douro Valley Tourism Plan: The Plan As Part Of A Sustainable Tourist Destination Development Process", *Worldwide Hospitality And Tourism Themes*, Vol. 2 Issue: 4, Pp.428-440,
- Jesus, Eduardo (2017) "Madeira Tourism Strategy: How To Re-Qualify A Destination", *Worldwide Hospitality And Tourism Themes*, Vol. 9 Issue: 6, Pp.659-662,
- Ladeiras, Ana; Mota, António; Costa, Jorge (2010) "Strategic Tourism Planning In Practice: The Case Of The Open Academy Of Tourism", *Worldwide Hospitality And Tourism Themes*, 2/4, Ss 357-363,
- Mercan, Şefik Okan, (2010). "Turizmde Bölgesel Planlama Ve Sürdürülebilirlik: Altınoluk Örneği". *Aksaray Üniversitesi İİB Dergisi*, 2/2 Ss 35-47
- Najdeska Angelevska, Katerina; Rakicevik, Gabriela (2012). "Planning Of Sustainable Tourism Development". *Procedia - Social And Behavioral Sciences* 44, Ss210 – 220
- Oyola Lozano, Macarena; Blancas, Francisco Javier; González, Mercedes; Caballero, Rafael (2012). "Sustainable Tourism Indicators As Planning Tools In Cultural Destinations". *Ecological Indicators* 18, Ss 659–675